

COBALT

**Advokaadibüroo
COBALT**

Vaidluste turuülevaade

**2023 II poolaasta -
2024 I poolaasta**

cobalt.legal

Sisukord

Eessõna	1
Tsiviilasjad	2
Intellektuaalomandi, IT ja andmekaitse vaidlused	2
Kindlustusvaidlused	3
Konkurentsivaidlused	4
Meediavaidlused (nn laimuhagid).....	5
Pankroti- ja saneerimisasjad.....	6
Perekonna- ja pärimisõiguse vaidlused.....	7
Töövaidlused	8
Ühinguõiguslikud vaidlused	9
Ehitus- ja planeeringuvaidlused.....	10
Kriminaalasjad (Majanduskuriteod)	11
Avalik-õiguslikud vaidlused	12
Haldusvaidlused	12
Riigihankevaidlused.....	14
Keskkonnavaidlused.....	15
Maksuvaidlused.....	17

Eelmisel aastal hakkas COBALT välja andma vaidluste turuülevaadet, kajastamaks keskmiste ning suuremate ettevõtjate jaoks olulisemaid trende ja märkimisväärsemaid kaasuseid. Ülevaade sai positiivse vastukaja nii klientide kui ka konkurentide poolt, mistõttu on hea meel teha ka eelmise aasta (01.07.2023 - 30.06.2024) osas järjekordne kokkuvõte.

Kohtuasjade arv suuri muutusi kaasa ei toonud: 2023. aastal esitati Eesti kohtutesse esimeses astmes lahendamiseks 35 107 (vs 2022. a 35 089) tsiviilasja, 51 072 (vs 2022. a 51 712) maksekäsu kiirmenetlus-, 11 413 (vs 2022. a 12 389) kriminaalmenetlus-, sh 3369 (vs 2022. a 3877) kriminaalasja, 4875 (vs 2022. a 5113) väärteomenetlus- ja 3088 (vs 2022. a 2770) haldusasja¹.

Kui mujal põhjamaades lahendatakse suur osa suurematest vaidlustest vahekohtutes, siis Eestis jõudis vahekohtutesse vaid murdosa vaidlustest (2023. a 11 asja, 2022. a 8 asja). Vahekohtus asjade menetlemise trend on seejuures püsinud madalana aastaid. Ka ei ole Eestis veel kanda kinnitanud läänemaailmas levinud kohtuvaidluste finantseerimiste kokkulepped, milles kolmas isik võtab endale kohustuse kanda tulemustasu eest kõik vajalikud kohtukulud.

Kui tehinguturg ja sellega kaasnev nõustamine alles vaikselt näitab taastumise märke, siis vaidlused jätkusid stabiilselt. Endiselt on näha järjest komplekssemaid erinevaid valdkondi hõlmavaid kobarkasusi, mis eeldavad ka teiste kompetentside kaasamist (nt Eesti kütuseturul kehtivad biokohustuse rikkumist puudutavad menetlused ja seotud kohtuasjad²) ja suure tiimi olemasolu, et klienti igakülgsest nõustada.

Alljärgnevaaga anname detailsema ülevaate turul toimunud eelkõige ettevõtjatele huvipakkuvamates õigusvaldkondades. Kuna kohtuvaidlused kestavad reeglina aastaid, siis annavad mitmed kõnekad kaasused ainekaks ka mitmel järjestikusel aastal ja on olnud asjakohased ka käesoleva ülevaate kontekstis. Nagu ka eelmine aasta, siis ametliku statistika ja vastava praktika puudumise tõttu on ülevaade pandud kokku tööalase kogemuse ja avalikult kättesaadavate andmete pinnalt ega ole seetõttu ammendav, kõik ettepanekud ülevaate täiendamiseks on teretulnud.

1 Allikas Kohtute Aastaraamat: <https://aastaraamat.riigikohus.ee/maa-haldus-ja-ringkonnakohtute-2023-aasta-menetlusstatistika-kokkuvote/>; täpsem statistika erinevate asjade ja kohtuasmete kaupa on alates 2024. a kättesaadav ka kohtustatistika töökeskkonnas: <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrjoiZTkxMDE4NTQ1MjY0YTYtMzhkYzQ3ZGNhZThiliwidCI6IjRmYjQ2MmUyLWU2MzktNGJlNC1iM2U1LTM2ZWw1MTg0M2M5MSlsmMiojIj9>

2 <https://www.cobalt.legal/et/news-cases/as-terminal-kaitseb-enda-oigusi-vedelkutuseturul-aktiaseltsi-olerex-poolt-toime-pandud-rikkumiste-osas/>

Intellektuaalomandi, IT ja andmekaitse vaidlused

Kommenteerib intellektuaalomandi, IT ja andmekaitse valdkonna kaasjuht Liina Jents

Intellektuaalomandi alaste vaidluste valdkonnas suuri muutusi ei toimunud. Kõige rohkem vaidlusi toimus Tööstusomandi apellatsioonikomisjonis, mis on kohustuslik kohtueelne organ enamikes patendi-, disaini- ja kaubamärgivaidlustes (v.a rikkumisvaidlused). Tööstusomandi apellatsioonikomisjonis saavad kliente esindada vaid patendivolinikud vastavalt oma spetsialiseerumisele. Patendivolinikud tegutsevad peamiselt patendibüroode kaudu, kuid ka advokaadibüroodes (nt COBALT, Ellex). Kohtutes oli kõige enam otsusega lõppenud vaidlusi autoriõiguse valdkonnas, millele järgnesid kaubamärgivaidlused.

Andmekaitse valdkonnas toimus mitmeid ka avalikkusesse jõudnud andmekaitse intsidente (nt Asper Biogene andmeleke, Apotheka kliendikaartide omanike andmete ebaseaduslik allalaadimine), mis näitasid, et meetmed andmesubjektide andmete kaitsmiseks võisid olla ebapiisavad. Sellised juhtumid kujutavad endast märkimisväärset riski igale andmetöötlejale, sest võivad kaasa tuua arvukaid vaidlusi. Kokkuvõttes võib märkida, et intellektuaalomandi vaidluste arv püsis stabiilne, kuid andmekaitse alased küsimused vajavad järjest suuremat tähelepanu selleks, et tagada andmesubjektide õiguste piisav kaitse.

Märgilisemad kaasused:

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
Bayer Healthcare vaidlus Zentivaga seoses vähiravimi patendiõigusega	Vaidlus oli suunatud vähiravimi patendiõigusi rikkuva tegevuse keelamiseks ja rikkumisest hoidumise kohustamiseks ning vastuhagina patendi tühistamiseks. Ringkonnakohus selgitas mh patendivaidluste kontekstis maakohtu kvalifitseerimis- ja selgituskohustust ning heitis maakohtule ette oma algatusel tõendite kogumist (maakohus oli ise kogunud ravimivaldkonna artikleid, mida pidas asjakohaseks).	Ellex, Sorainen
Exeltis Baltics vs Bayer Pharma	Vaidlus on suunatud kahju (saamata jäänud tulu) hüvitamisele, mis tekitati hagi tagamisega patendivaidluses. Menetluses hinnatakse, kas ja mis ulatuses kuulub hüvitamisele kahju, mis tekitati geneerilise ravimi tootjale seekaudu, et tal oli keelatud originaalravimi tootja taotlusel kohaldatud hagi tagamise tõttu enda geneerilise ravimiga Eesti turule tulek. Menetlus on käimas ja kohtuotsus ei ole veel jõustunud, kuid tegemist on olulise menetlusega nii patendiõiguse kui ka kahju hüvitamise (saamata jäänud tulu) aspektist.	COBALT, Ellex
HetEst vs Kaido Tiivel ja Evender Nordic ärisaladuse kasutamise vaidluses	Tegemist oli ainukese Riigikohtu otsusega intellektuaalomandi valdkonnas 2023. a. Kohus selgitas ärisaladuse ebaseadusliku kasutamise lõpetamise kui sooritusnõude õiguslikku perspektiivikust. Riigikohus leidis, et kuivõrd hageja esitas avalduse õiguslikult perspektiivitate haginõuete tagamiseks, ei olnud ka hagi tagamine lubatud. Hagi ei saa tagada õigussuhte väliselt.	Eversheds Sutherland, Triniti
Isiku X hagi Eesti Rahvusringhäälingu vastu	Väidetavat autoriõiguste rikkumist puudutav vaidlus, kus kohus selgitas, et kui autor leppis teose kasutajaga kokku selles, et teost võib konkreetse saates kasutada, siis pidi autor mõistma, et teost võib kasutada ka sellest saatest kokkuvõtte tegemisel.	EMERALDLEGAL
ITK andmekaitse vaidlus seoses isikuandmete kaitse nõuete rikkumisega	AKI määras ITK-le trahvi summas 200 000 eurot, kuna ITK hoidis ehitusjäätmete konteineris patsientide isikuandmeid sisaldanud pabereid. Tegemist on esimese sellises suuruses trahviga andmekaitse valdkonnas. ITK vaidlustas trahvi. Riigikohtu kriminaalkolleegium otsustas lõpetada väärteomenetluse väärteo aegumistähtaaja möödumise tõttu.	Triniti

Kommenteerib valdkonnajuht Kaidi Reiljan-Sihvart

Enamus kindlustusvaidlusi lahendatakse jätkuvalt peamiselt lepitusorganis, mitte kohtus. Vaidluste lahendamine lepitusmenetluse teel on võrreldes kohtumenetlusega kiire, soodne ning ka sisuliselt enam vaidlevate poolte tahte vastav, kuna eduka lepitusmenetluse tulemusel sõlmitud kokkulepe sünnib poolte vaba tahte alusel, mitte õigusemõistmise tulemusel. Kindlustusvaidluste arv lepitusorganis kasvas 2023. aastal võrreldes 2022. aastaga (440 vs 379 avaldust). Lepitusorganism lahenes 2023. a edukalt ehk poolte kokkuleppega 59% vaidlustest (liikluskindlustusvaidlustusest 70% ja muudest vaidlustest 49%).³ Edasi või ka otse kohtusse jõuab vaid marginaalne arv kõigist kindlustusvaidlustest.

Seejuures toimus oluline vaidluste kasv just liikluskindlustuse vaidlustes (34% enam vaidlusi kui 2022. a). Võib arvata, et vaidluste kasvu on mh mõjutanud üleminek politsei poolt liiklusõnnetuse lahendamisse sekkumiselt (ja vastutava osapoolte määramiselt) liiklusõnnetuste digitaalsele vormistamisele (mille puhul määravad vastutuse osalised ise). See on omakorda tekitanud tagantjärgi vaidlusi vastutuse üle. Muudes kindlustusliikides on märgata vaidluste kasvu tööandja pakutava tervisekindlustuse vaidlustes.

2023. a teisel poolaastal ja 2024. a esimesel poolaastal ei teinud Riigikohus kindlustusasjades õiguspraktikat edasiarendava tähendusega otsuseid. Tehtud lahenditest saab pidada tähelepanuväärseks kriminaalkolleegiumi lahendit, milles rõhutati, et liikluskindlustusseaduses sätestatud mittevaralise kahju hüvitise eeldatavaid määrasid saab käsitleda vaid minimaalsete piirmääradena ning kohus peab lahendama mittevaralise kahju suuruse eelkõige lähtuvalt juhtumi asjaoludest.

Kindlustusjuhtumite puhul toob sageli oodatud tulemuse ning vaidluse korral parema positsiooni, kui kindlustusvõtja/kannatanu panustab ka ise kohe juhtumi järgselt nii juhtumi asjaolude kindlakstegemisse kui ka kahju suuruse kindlakstegemisse, dokumenteerides ka ise kõik vajalikud asjaolud ning kahju suuruse.

Märgilisemad kaasused:

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
Allianz Global Corporate & Specialty Filiaal Sweden vs McKenzie Invest	Vaidlus välismaise kindlustusandja regressinõude üle. Vaidluses lahendati mh küsimusi, millised on kindlustusandja tagasinõude eeldused ja nendega seotud tõendamiskoormis. Samuti seda, kas ja millistel tingimustel saab kahjuhüvitist kahjustatud isikust tulenevatel asjaoludel vähendada. Maa- ja ringkonnakohus leidsid, et kindlustusvõtja nõue on kindlustusandjale üle läinud. Samas leidsid kohtud, et kahjuhüvitist tuleb vähendada 90% ulatuses kahjustatud isikust endast tulenevatel asjaoludel. Kõrgeima astme hinnangut kohtuasi ei saanudki, sest enne ringkonnakohtu otsuse jõustumist sõlmisid pooled kokkuleppe.	COBALT, Pohla & Hallmägi
Kannatanu tsiviilhagi J. Sirkeli ja Compensa Vienna Insurance Group, ADB Eesti filiaal vastu	Kriminaalmenetluses tõusetunud vaidlus liiklusõnnetuse põhjustamisega tekitatud mittevaralise kahju suuruse üle. Riigikohus selgitas lahendis üksikasjalikult mittevaralise kahju hüvitamise põhimõtteid ning liikluskindlustusseaduses sätestatud mittevaralise kahju piirmäärade tähendust. Riigikohus leidis, et eeltoodud määrade puhul on tegemist minimaalsete määradega.	Objartel ja partnerid
Pae 25 korteriomanikud vs ADB Gjensidige Eesti filiaal	Kohtuvaidlus kindlustushüvitise maksmisest keeldumise üle. Pae 25 korterelamus toimunud tulekahju puhul keeldus hoone kindlustanud kindlustusandja kindlustushüvitise maksmisest, heites ette tuleohutusnõuete rikkumist, ning ütles kindlustuslepingu üles. Kindlustushüvitise maksmisest keeldumise kontekstis on vaidlus ohutusnõuete täitmise ning nende mõju üle. Samuti on küsimus alakindlustuse rakendamises. Korteriomanikud, kelle korterid oli eraldi kindlustuslepingutega kindlustatud, ei saa kuni elamu taastamiseni ka kortereid taastada.	NOVE, WIDEN

Konkurentsivaidlused

Kommenteerib valdkonnajuht Rauno Ligi

Konkurentsivaidlused hõlmasid endiselt nii erinevaid tsiviilõiguslikke vaidlusi, Konkurentsiameti poolt läbiviidavaid järelevalvemenetlusi ja väärteomenetlusi, kui ka prokuratuuri juhitavaid kriminaalmenetlusi nn kartelliasjades. Seadusandja poolt on juba mitu aastat ülevõtmisel olnud ECN+ direktiiv Euroopast, mis annaks riigi vaatest Konkurentsiametile oluliselt vabamad käed ja suuremad õigused järelevalvemenetluste läbiviimisel, sh määrata (või nõuda kohtult) ettevõtjatele miljonitesse eurodesse ulatuvaid trahve ning sisuliselt kohustada ettevõtteid tegelema enesesüüstamisega (millise olukorra põhiseaduslikkus on kahtluse all). Hetkel on endiselt ebaselge, millal seadus võiks jõustuda, kuna eelnõu on saanud laialatuslikku kriitikat nii ettevõtjatelt, Õiguskantslerilt, õigusteadlastelt kui Advokatuurilt. On tõenäoline, et seadus ei jõustu enne 2025. aastat – samas suureneb iga päevaga seaduse vastuvõtmisega venitamisel Eesti riigile Euroopast määratav trahv direktiivi mitteõigeaegse ülevõtmise eest. Seaduse jõustumise järel võib aga oodata olulist konkurentsivaidluste kasvu just Konkurentsiameti järelevalvemenetluste näol, sh annaks seadus Konkurentsiametile võimalust teha senisest suuremaid trahve. Suuremate trahvide tegemise soovi võib välja lugeda ka nt Lindströmi järelevalve/väärteomenetluse värskest kaasusest, kus ettevõtte pidi tasuma 50 000 eurot. Uue seaduse jõustumisel võib eeldada, et trahvisummad mitme(kümne) kordistuksid. Kuna Konkurentsiameti menetluse mõju ja tagajärjed ettevõtjatele on seejärel varasemast oluliselt ulatuslikumad, siis võib eeldada, et keerulisemate konkurentsivaidluste arv kasvab. Seejuures on huvitav näha, kuidas selliste menetluste arvu ja kvaliteeti mõjutavad Konkurentsiametis viimase aasta jooksul toimunud olulised struktuuri- ja kaadrimuudatused. Konkurentsiamet on ise rõhutanud, et 2024. aastal keskendutakse konkurentsijärelevalve tõhustamisele, seda eelkõige nendes valdkondades, kus amet viib läbi nii korralisi kui ka erakorralisi turuanalüüse. Viimased Konkurentsiameti turuanalüüsid on puudutanud apteegireformi, kütuseturгу, elektriautode laadimisvõrgustikku ning elektri- ja gaasiturge.

Märgilisemad kaasused:

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
Eesti Kardiliit jt vs Eesti Autosporti Liit	Oluline Riigikohtu lahend, mis mh selgitas, et erinevad spordialaliidud võivad KonkS mõttes omada turgu valitsevat seisundit ning seda kuritarvitada, mille tagajärjeks võivad mh olla spordialaliidu otsuse tühistamine kui ka kahjunõue alaliidu vastu.	Hedman, LEVIN
Enefit vs Konkurentsiamet	Enefit vaidleb Konkurentsiametiga nii järelevalvetasu kui universaalteenuse hinnastamise üle. Universaalteenuse hinnastamise osas saavutasid pooled avalikkuses ilmunud info kohaselt kompromissi, mille sisuks oli Enefiti poolne kaebusest loobumine. Järelevalvetasu osas vaidlus jätkub ning selle lahendusel võib ka edaspidiseks sarnastes küsimustes oluline mõju olla.	Ellex
Prenton vs Konkurentsiamet	Vaidlus puudutab Konkurentsiameti järelevalvemenetlust ja ettekirjutust seonduvalt sellega, et RMK riigihankel osalenud puiduveoettevõtjad moodustasid hankel osalemiseks konsortsiumi. Vaidlus on hetkel halduskohtus.	COBALT
Terminal vs OlereX	Tegemist on nn kobarvaidlusega, kus ühe olulise aspektina on vaidluse all mh erinevad konkurentsioiguslikud rikkumised ja nõuded.	COBALT, WIDEN
Veetarihid vs Tallinna Vesi	Vaidlus puudutab Tallinna Vesi poolt minevikus kehtestatud veeteenuste tariife ja varasemat Konkurentsiameti otsust, mille kohaselt leiti, et vastavad tariifid ei olnud õiguspärased. Kokku on esitatud mitu hagi nõuetega üle 10 miljoni euro. Asi saadeti Riigikohtust maakohtusse uuele ringile.	NOVE jt, TGS Baltic, Triniti

Kommenteerivad valdkonnajuhid Kadri Michelson ja Kaidi Reiljan-Sihvart

Viimase aasta jooksul on meediavaidlustes märgata mitut trendi. Üha enam on hakatud esitama meediaettevõtete (väljaannete) kõrval hagnosisid ka otse ajakirjanike vastu, mis on fookusesse tõstnud poleemika selliste hagide käsitlemisest vaigistamiskaebustena. Tõusnud on ka juriidiliste isikute poolt esitatud hagide arv. Samuti on tõusvas trendis laimuhagide kõrval ka n-ö unustamisõiguse nõuded. Inimesed on muutunud teadlikumaks, et nende nimi ei pea olema igavesti seotud ebaseeldiva ja vananenud teabega. Kuigi meediaettevõtted on hakanud unustamisõigust tunnustama ning seetõttu on mitmed unustamisõiguste vaidlused lahenedu kohtuväliselt, siis on ka olukordi, kus leitakse, et inimese jätkuv seostamine artiklis avaldatuga on avalikes huvides, mis juhul jõuavad vaidlused ka kohtusse. Unustamisõiguse vaidluste trendi toetab ka kohtupraktika, nii Eestis kui ka Euroopa Inimõiguste Kohtus, kus inimeste õigust unustamisele on viimase aasta jooksul tugevalt kaitstud. Eraldi võib välja tuua ka tendentsi, et tõsisemate rikkumiste puhul on hüvitise summad tõusutrendis. Need ei hüvita endiselt enamasti tegelikku kahju, kuid samas vastukaaluks on selgelt väljendatud, et mitte igale rikkumisele (ebakohasele väärtushinnangule või valele faktiväitele) ei pea järgnema rahaline hüvitis.

Märgilisemad kaasused:

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
Alexela ja Heiti Hääl vs Delfi Meedia	Delfis ja Eesti Päevalehes avaldati Alexela ja Heiti Hääle kohta ebaõigeid faktiväiteid ja ebakohaseid väärtushinnanguid ning kutsuti üles Alexelas mitte tankima. Vaidlus on märgiline, kuna kohtumenetluses hinnatakse muuhulgas Eesti meediamaastikul esmakordse boikotiüleskutse kui majandustegevusse sekkumise lubatavust.	COBALT, Supremia
Magnum Medical vs Äripäev, Koit Brinkmann ja Martin Johannes Teder	Äripäevas avaldati artikkel, milles väideti, et ravimite hulgimüüjad ja ravimite tootjad manipuleerivad ravimihindadega, tehes omavahelisi salakokkuleppeid ning teenides sellega kümneid miljoneid. Magnum Medical hinnangul sisaldab artikkel valeväiteid ning Magnum Medical on sattunud alusetu rünnaku alla, mille tõttu pöördus Magnum Medical Äripäeva ja selle ajakirjanike vastu kohtusse.	Ellex
Valvo Semilarski ja Artjom Suvorov vs prokuratuur	Kaebajad olid Tartu abilinnapead, keda mõlemat kahtlustati mh altkäemaksu võtmises. Prokurör avaldas pressikonverentsil kaebajate kohta, et kaebajad on äraostetavad. Kohus selgitas, et süütuse presumptsioonist tulenevalt on õigusvastane avaldada kahtlustatavate kohta avalikult negatiivset hinnangut, kuna selle aluseks olev asjaolu (alkäemaksu võtmine) ei pruugi kontrollimisel kinnitust leida. Süütu inimene ei pea taluma riigivõimu avalikke piltlikke etteheiteid. Tegemist oli haldusvaidlusega, milles anti suunised puhuks, kui isiku kohta avaldatakse kriminaalmenetluse käigus avalikult hinnanguid.	EMERALDLEGAL, WIDEN
Viive Aasma vs Rein Jõe	Hageja postitas enda Facebooki lehele teksti enda ametist lahkumise kohta, mille all kostja avaldas hageja kohta negatiivseid kommentaare. Kohus selgitas, et mitte igasugust väärtushinnangu avaldamist ei pea lugema õigusvastaseks ning igale sotsiaalmeedias avaldatud negatiivse sisuga hinnangule ei pea järgnema kahjuhüvitise väljamõistmine.	Eipre & Partnerid, EMERALDLEGAL
X ja Y kaebus Andmekaitse Inspektsiooni vastu	Kaebajad esitasid Andmekaitse Inspektsiooni kaebuse seoses Ekspress Meedia uudisteportaali Delfi Ärilehe sektsioonis 1997. aastal avaldatud artikliga. Kaebuse alusel algatati järelevalvemenetlus meediaväljaande vastu hindamaks isikuandmete jätkuva avaldamise õiguspärasust. Kaebajad leidsid, et üle 20 aasta hiljem ei ole nende nimede jätkuv avaldamine õiguspärane ning nende nimed tuleks asendada tähemärkidega. Kohus nõustus ja leidis, et kaebajatel on õigus olla unustatud ning nii vanas artiklis nende täisnime jätkuva avaldamise vastu ei ole avalikku huvi.	LINDEBERG

Pankroti- ja saneerimisasjad

Kommenteerib valdkonnajuht Annika Peetsalu

Raskused majanduses tõid kaasa ka pankrottide arvu hüppelise kasvu võrreldes eelmise aastaga (ca 18%), samas eelmise majanduskriisi tasemele jäi pankrottide arv pea poole võrra alla. Kõige suurema löögi said ehitus- (30⁴ pankrotistunud ettevõtet), tööstus- (30) ja kaubandus- (25) sektorid, seejuures tööstusettevõtetest olid samuti mitmed seotud ehitusega. Reeglina on selliste pankrottide mõju lai – pandiga tagamata võlausaldajatel enamasti suurt midagi tagasi saada ei õnnestu ja ka pandipidajad ei saa oma nõudeid täies ulatuses rahuldatud. Lisaks on makseraskuste taga peitunud ka juhtkonnapoolsed kuritarvitused ning algatatud mitmeid kriminaalmenetlusi (nt Eurora Solutions). Saneerimismenetlusi algatati vaadeldaval perioodil 11 ettevõtte suhtes, millest suurem osa puudutas tööstussektorit. Ainus saneerimist alustanud ettevõtte, kes üsna kiirelt siiski pankrotti läks oli samuti ehitusektorist (EVIKON Ehitus). Arvestades saneerimismenetluste üsna väikest arvu pankrottide kõrval võib järeldada, et muudatused saneerimisseaduses ei ole ettevõtetes veel piisavalt suurt usaldust selle protsessi vastu tekitanud või on olukord muutunud halvaks sedavõrd kiiresti, et saneerimiseks sobilik hetk on möödas.

Märgilisemad kaasused:

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
Baltika saneerimine	Kohus kinnitas 2020. a Eesti suurimarõivatööstusettevõtte saneerimiskava. Saneerimiskava täitmine jõudis edukalt lõpule 2023. a lõpuks, tehes sellest ühe märkimisväärsema edulooga edukalt saneeritud ettevõtte.	COBALT, Sorainen
CoinLoan pankrotimenetlus	Kohus kuulutas sakslasest eraisiku poolt algatatud menetluses välja krüptoettevõtte CoinLoan pankroti. Enam kui aasta pärast pankroti väljakuulutamist lahendatakse krüptovara realiseerimisega seonduvaid probleemkohti ning ei ole teada, millal ja kui palju enam kui 1000 võlausaldajat võiksid midagi tagasi saada.	COBALT, Glikman, Hedman, Laus & Partnerid, LEVIN, Magnusson, Njord, WIDEN
Eurora Solutions pankrotimenetlus	Veel 2022. aastal 40 miljonit dollarit kaasanud tolliteenuste iduettevõtte tugisambaks olema pidanud tarkvara osutus suures osas väärtusetuks, jättes investorid tühjade kätega. Ettevõtte ja seotud isikute tegevust uurib Euroopa prokuratuur, mh on asutaja Marko Lastik saanud süüdistuse soodustuskelmuses.	Sorainen, TGS Baltic
Intus Hoiu-Laenuühistu pankrotimenetlus	Järjekordne hoiu-laenuühistu pankrot. Ajutise halduri aruande kohaselt viisid soomlastest omanikud koos juhatusega tahtlikult ja eesmärgipäraselt liikmete hoiustatud raha erinevate juriidiliste isikute kaudu enda valdusesse. Tõenäosus, et suuresti välismaalastest hoiustajad midagi tagasi saavad, on väike.	Hedman, WIDEN
TERE saneerimis- menetlus ja Oliver Kruuda pankrotimenetlus ja seotud vaidlused	Pärast kaheksat aastat menetlemist ja korduvalt kõigist kolmest kohtuastmest läbikäimist jõustus 2024. aastal lõpuks TERE saneerimiskava kinnitamine. Tegemist on pretsedenditult pika menetlusperioodiga, mis on saneerimise kontekstis lubamatu. On märkimisväärne, et saneerimisel olev ettevõtte sellise pika menetluse üle elas. Koos TEREga sattus raskustesse ka endine omanik Oliver Kruuda, asudes aktiivselt testima õigussüsteemi, kuidas vastutusest pääseda. 2023 sügisel mõisteti Kruuda ringkonnakohtu poolt süüdi valeandmete esitamises.	COBALT, Ellex, NOVE, RASK, Supremia, TGS Baltic, Walless

Kommenteerivad valdkonnajuhid Annika Peetsalu ja Kadri Michelson

Perekonna- ja pärimisõiguse vaidlustest moodustasid kõige suurema osa elatise vaidlused. Elukalliduse tõustes ja seoses jõukama elanikkonna suurenemisega on märkimisväärselt tõusnud nõutavad summad ja arenenud edasi selle valdkonna õiguspraktika. Kajastatavasse perioodi jääb ka pretsedenti loov Riigikohtu lahend, milles Riigikohus selgitas, et kui vanemal on vastavad võimalused, siis peab vanem toetama ka lapse õpinguid välisriigis. Kõige keerukamad ja suuremate mahtudega vaidlused leidsid aset ühiskonnas tuntud isikute vahel ja seonduisid peamiselt vara jagamisega, kas abielu lahutuse käigus või pärimismenetluses. Kohtuvälises töös on endiselt tõusutrendis isiklike varade planeerimine. Mõeldakse nii sellele, milliseid korraldusi anda seoses oma varadega surma puhuks, kui ka sellele, kuidas juba eluajal varasid kõige optimaalsemal viisil hoida ja kasvatada. Kuivõrd enamus isikute eraelu puudutavaid vaidlusi toimub kohtueelselt ja kohtus kinnises menetluses ning poolte eesmärgiks on erimeelsuste konfidentsiaalne lahendamine, siis sarnaselt eelmise aastaga on ülevaade siin selgelt lünklikum.

Märgilisemad kaasused:

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
Nikolai ja Natalia Ossipenko lahutus ja ühisvara jagamine	Kohtuvaidlus, kus abikaasad esitasid vastastikku nõudeid seoses abielu lahutamise ja ühisvara jagamisega – vaidlus kinkelepingute kehtivuse, ühisvara jagamise ja advokaaditasude tagastamise osas, mida üks abikaasadest maksis teise abikaasa kriminaalasjas kaitsja kuludeks. Ühe abikaasa lahkumise järgselt on menetlus käesolevaks ajaks liikunud ilmselt pärimismenetlusse.	LEADELL Piiv, LEVIN
Priit Piilmanni pärimisvaidlus	P. Piilmanni pärijad on eriarvamusel seoses P. Piilmanni vara puudutavate küsimustega.	COBALT, LEVIN
Sildarude vara vaidlus	Perekond Sildarude omavaheline vaidlus seoses väideavast seltsingust tekkinud vara jagamisega. Lisaks muudele teemadele on fookus nüüdseks liikunud kriminaalasjale, kus hinnatakse kas alaealise vara kasutamine täidab omastamise koosseisu.	Concordia, DEM, Walless
X vs Y	Märgiline lahend vanema ülalpidamiskohustuse osas, kus hinnati vanema ülalpidamiskohustuse (elatis) ulatust olukorras, kus täisealine laps asus õppima välismaale ning vajas selleks ülalpidamist. Riigikohus selgitas, et juhul, kui laps asub õppima välisriigi kõrgkooli, et omandada tema võimete ja kalduvuste kohast haridust, ei saa ülalpidamiskohustust jätta kõrgemate ülalpidamiskulude ulatuses rahuldamata üksnes põhjendusega, et samaväärsel erialal on võimalik kõrgharidust tasuta või odavamalt omandada ka Eestis. Kui vanem on võimeline ülalpidamist andma, on vanema ülalpidamiskohustuse osaks ka lapse võimetele ja kalduvustele vastava hariduse välisriigis omandamisega seotud mõistlike kulude kandmine.	Viktor Turkin
X vs Y	Alaealise lapse nõue vanema vastu elatise nõudes, kus hinnati elatise suurust olukorras, kus vanemate elustandard on kõrge. Oluliseima järeldusena on kohtu poolt leitud, et elatise välja mõistmisel tuleb arvestada, et lapsel peavad olema täidetud nii esmavajadused, kui ka säilima senine elustandard (kui vanema sissetulekud seda võimaldavad).	CONCORDIA, Maria Mägi

Töövaidlused

Kommenteerib valdkonnajuht Kadri Michelson

Põhilisemad tööõiguslikud vaidlused on läbi aastate seondunud töölepingu lõpetamistega ning majandusolukorra keerukuse tõttu oli nende arv ka viimasel aastal tõusutrendis. Sellele viitab ka asjaolu, et tööinspeksioonile laekuvate küsimuste arv seoses töölepingute lõpetamiste, koondamiseelsete olukordade ja koondamisega on suurenenud. Samuti see, et tõusutrendis on töövõime vähenemise alusel töösuhete lõpetamine tööandja poolt, mis näitab, et töötajatelt eeldatakse pingelise majandusolukorra tõttu (senisest kõrgemat) efektiivsust. Suurenenud on ka rendiettevõtetega seotud vaidlused, mh põhjusel, et mitmed rendiettevõtted jätavad oma seadusest tulenevad (nt töötasu maksmise) kohustused täitmata. Töövaidluste tekkimise põhjusena on märgata ka puudulikku ja vähest pooltevahelist kommunikatsiooni. Tööandjapoolset tagasisidet tõlgendatakse ülemäärase kriitika, ebaõigluse ja töökiusuna, mis kulmineerub tihtilugu võrdse kohtlemise ja diskrimineerimisvaidluseks. Töövaidluste arvu kõrval on kasvanud järjepidevalt ka nõuete summad, mis on mh seostatav töötasude tõusuga.

Märgilisemad kaasused:

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
Amitec Project vs Virgo Kuristi	Tööandja esitas töötaja vastu konkurentsikeelu kokkuleppe rikkumise tõttu leppetrahvi nõude. Vaidluses andis Riigikohus juhiseid kuidas hinnata, kas sõlmitud on tööleping (või mõnda muud tüüpi leping) ja kuidas hinnata konkurentsikeelu kokkuleppe kehtivust arvestades, et konkurentsikeelu kokkulepe peab olema ruumiliselt, ajaliselt ja esemeliselt mõistlikult ning töötajale äratuntavalt piiritletud.	Cuesta, Lillo & Lõhmus
Ü. Koemets vs Eesti Vabariik (Päästeameti kaudu)	Kohus selgitas töölepingu ülesütlemisele eelneva hoiatuse tegemise vajadust olukorras, kus töötaja ei ole terviseseisundi tõttu pikaajaliselt toime tulnud tööülesannete täitmisega (töövõime vähenemine) ning kus töötaja enda avaldatud kohaselt ei esinenud tema tervises paranemise märke. Kohus leidis, et sellises olukorras ei oleks tööandja poolt töötaja hoiatamine enne töölepingu ülesütlemist muutnud töötaja tervislikku seisundit ega töötaja võimet tööd teha ega oleks seega viinud töösuhete jätkamiseni mõistliku aja jooksul pärast hoiatuse tegemist.	Pooled esindasid ennast ise
X ja Y vs Bombay Studios	Töövaidlus krüptokasiino endiste töötajatega, kus hinnatakse tööandja õiguslikke võimalusi saada hüvitatud kahju, mida töötajad töölepingu rikkumise tagajärjel tekitasid. Tööandja kahju hüvitamise nõuded (vähemalt sellises mahus) on praktikas pigem harvad ja töölepingu seaduse alusel piiratud, mistõttu on kohtupraktika tekkimine selles osas oluline.	COBALT, Vladimir Sadekov
X vs Peaceful Tech	Vaidlus, kus kohus hindab, kas töövälisel üritusel kolleegide vaheline käitumine on käsitletav ahistamisena ja töölepingu olulise rikkumisena, mis õigustaks töölepingu erakorralist ülesütlemist tööandja poolt ilma hoiatust tegemata.	COBALT, TGS Baltic
X vs Tallinna linn (Tallinna Kiirabi kaudu)	Vaidlus selle üle, kas tööandja poolt töölepingu erakorraline ülesütlemine ilma hoiatust tegemata töövõime vähenemise tõttu oli õiguspärane olukorras, kus töötaja töövõimetuslehe põhjuseks oli tööõnnetus ning pärast lepingu ülesütlemist selgus, et ülesütlemise hetke seisuga oli töötaja võimeline tööülesandeid täitma. Kohus leidis, et tööandja, öeldes töölepingu erakorraliselt üles olukorras, kus kahtlused töötaja terviseseisundi kohta olid kõrvaldamata, käitus töötaja suhtes hea usu põhimõtte vastaselt. Hea usu põhimõtte sisustamisel on oluline arvestada, et töötaja jäi haiguslehele tööõnnetuse tagajärjel, mistõttu sai tööandjalt eeldada, et ta tunneb huvi oma töötaja terviseseisundi vastu ja proovib talle anda võimaluse enda juures töötamise jätkamiseks.	Pallo ja Partnerid

Kommenteerivad valdkonnajuhid Annika Peetsalu ja Kaidi Reiljan-Sihvart

Viimasel aastal avalikkuse ette ühtegi suuremat uut ühinguõiguslikku vaidlust ei jõudnud. See ei tähenda, et neid ei oleks olnud, kuid delikaatsete äriandmete tõttu võidakse neid lahendada kinnises menetluses või üritatakse neid ajada liigse tähelepanuta. Endiselt on näha, et osanike vahelised vaidlused on kompleksed kobarvaidlused, kus vaidluse tekkimise korral vaieldakse sisuliselt kõiges, milles annab vaielda. Eelise saab reeglina see, kes suudab kiiremini reageerida ja rünnakule asuda, kuivõrd esmaste sammude edu (nt hagi tagamise läbi ühingu juhtimise üle kontrolli saavutamine) võib panna paika jõujooned edasisteks vaidlusteks. Osanike lepingust tulenevad vaidlused on endiselt pigem allutatud vahekohtutele, samas paljusid teisi vaidlusi, mis osanike vahel võivad tekkida, ei ole juba õiguslikult tihti võimalik mujal, kui tavakohtus lahendada. Osanike vahelistesse vaidlustesse on järjest sagedamini hakatud kaasama ka juhtkonna liikmeid isiklikult (eelkõige seotuse korral mõne osaniku või aktsionäri) ning lisaks tsiviilnõuete esitamisele leitakse sageli alust ka kuriteoteate esitamiseks. Ka eelmise aasta kogemus näitab, et varem või hiljem jõuavad pooled asja lahendamiseks kompromissini. Tõuke annab selleks enamasti alama astme kohtu otsus ühe poole kasuks.

Märgilisemad kaasused:

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
GLI Energia ja GLI Holding vs Marko Tiiman	Osaniku ühingust väljaarvamise vaidlus, milles Riigikohus selgitas vähemusosaniku ühingust väljaarvamise eeldusi ja korda, samuti vähemusosaniikule hüvitise maksmise põhimõtteid. Vaidlus jätkub esimeses kohtuastmes.	TGS Baltic, Walless
Interchemie Eesti	Interchemie enamus- ja vähemusaktsionäri vahelised vaidlused. Meediaväljaannete kohaselt puudutavad miljonite eurode suuruse mahuga vaidlused mh ettevõtte vara ja ärisaladuste võimalikke väärkasutamisi selle endise juhi poolt konkureeriva äritegevuse alustamiseks.	COBALT, Concordia, Ruus ja Veso, WIDEN
Olympic Entertainment Group vs väikeaktsionärid	Olympic Entertainment Group professionaalsetest investoritest endised väikeaktsionärid vaidlevad aktsiate ülevõtmisel makstud hüvitise suuruse üle. Pärast rohkem kui 5 aastat menetlemist ei ole kohus veel otsust teinud.	COBALT, Walless
Traat Holding vs Eesti Traat	Väikeosaniku algatatud vaidlus dividendide maksmise erisuse üle. Eesti Traat otsustas jaotada kasumit vastavalt osanike tööpanusele, mille tagajärjel ei olnud Traat Holdingule jaotatud kasum võrdeline tema osalusega. Traat Holding tugineb vaidluses osanike ebavõrdsele kohtlemisele. Riigikohus selgitas, et osanikel on õigus ühingu põhikirjas näha ette dividendi maksmisel kehtivad piisavalt määratletud, seadusest erinevad reeglid kui ka õigus anda põhikirjaga dividendi maksmise üle igakordne otsustamine osanikele, täpsustamata põhikirjas seadusest erinevat dividendi maksmise reeglit	DEM, TGS Baltic
X äriühingu hagi Y äriühingu vastu	Vaidlus patiseisus oleva ühingu hagi menetlemise üle. Patiseisus oleva ühingu hagi jäeti läbi vaatamata ja leiti, et hagi ei saa sisuliselt lahendada, kuna hageja seaduslike esindajate vastuoluliste seisukohtade tõttu ei ole võimalik tuvastada hageja kui ühingu tahet (seisukohti).	COBALT, Triniti

Ehitus- ja planeeringuvaidlused

Kommenteerib valdkonna nõunik Tavo Tiits

Ehitusvaldkonna vaidlustes pakkusid viimasel aastal enim kõneainet arendajate ja peatöövõtjate ning peatöövõtjate ja alltöövõtjate vahelised vaidlused. Põhiliselt vaieldakse ehituslepingutest tulenevate kohustuste täitmise ja rahaliste nõuete üle. Vaidlused puudutavad peamiselt ehitustööde tähtaegadest kinnipidamist ja tööde nõuetekohast kvaliteeti. Kõige sagedasemad konfliktid seonduvad sellega, et pooled tõlgendavad ehituslepingut, tööde valmidusastet ja kvaliteeti erinevalt ning kohtuvälisele lahendusele mitte jõudmisel lahendatakse vaidlus kohtus. Ehitusvaidlustele on iseloomulik, et tihti tuleb töödes esinevate puuduste väljaselgitamiseks ja tõendamiseks tellida valdkonna asjatundjalt ekspertiisi, mis sõltuvalt asjaoludest võib olla kulukas, kuid siiski vajalik, et luua vaidluses ka kohtu jaoks selgust. Kohtumenetluses peetakse ehitusekspertiisi jätkuvalt üheks kõige usaldusväärsemaks tõendiliigiks.

Planeeringuvaidlustes on kohtud teinud sel aastal mitu märgilist lahendit, milles kohus on keskkonnakaitselistel kaalutlustel tühistanud mitu elamu- ja äriarenduse detailplaneeringut. See näitab, et kohalikud omavalitsused ning arendajad peavad planeeringute koostamisel ja kinnisvara arendamisel keskkonnakaitselisi aspekte väga tähelepanelikult silmas pidama.

Märgilisemad kaasused:

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
Fenster Alumiinium vs Daniil Ignateko	Olulise tähtsusega vaidlus, milles Riigikohus selgitas, millistel juhtudel saab tellija, kes pole peatöövõtja ja alltöövõtja vahelise töövõtulepingu osapool, esitada ise alltöövõtja vastu otsenõudeid.	ALTERNA, Laus & Partnerid,
Ihaste Elanike Liit vs Tartu linn	Märgiline vaidlus, milles keskkonnaorganisatsioon vaidlustas edukalt detailplaneeringu, mille puhul kohalik omavalitsus oli jätnud hindamata, kas planeeringu elluviimine toob kaitsealusele taimeliigi püsielupaigale kaasa olulise keskkonnahäiringu.	HEED Entsik, RASK
Mapri Ehitus vs LANDCAPITAL	Töövõtulepingu rikkumisest tulenev leppetrahvivaidlus, kus Riigikohus käsitles neid erandlikke olukordi, mil menetlusosalisel on kaebeõigus üksnes kohtulahendi põhjendava osa peale. Riigikohus selgitas ka seda, millisel juhul laieneb kohtumenetluses esitatud tasaarvestuse vastuväitele kohtulahendi õigusjõud.	Ruus&Veso, THOR
Oma Ehitaja vs Pro Kapital	Vaidlus, milles tellija esitas korterelamute ehitustööde viivituste eest ehitaja vastu pretsedenditu, ligi kahe miljoni euro suuruse, leppetrahvi nõude ja pangagarantii väljamaksmise nõude. Vaidlus on oluline, kuna selles käsitletakse nõudegarantii (<i>first demand quarantine</i>) väljamaksmise problemaatikat, kuivõrd sellise garantii sissenõudmise eelduseks on vaid garantiis sätestatud vorminõuetele vastava nõude esitamine garandi (antud juhul pank) vastu.	LEVIN, Nurmela&Co
Veiko Ulm vs Viimsi vald	Detailplaneeringu vaidlus, milles kohtute poolt leidis tuvastamist, et kohalik omavalitsus tegi planeeringumenetluse läbiviimisel olulisi vigu, jättes välja selgitamata detailplaneeringuga kavandatava ärihoone ja parkla negatiivsed mõjud piirkonna rohevõrgustiku toimimisele, sh loomastikule ja linnustikule. Kohus otsustas nende minetuste tõttu detailplaneeringu tühistada.	COBALT, Walless

Kriminaalasjad (majanduskuriteod)

Kommenteerivad partner Lembit Tedder ja valdkonnajuht Rauno Ligi

Endiselt olid aktuaalsed ajaloolised rahapesu etteheited. Swedbank suhtes osutusid etteheited ainetuks ja kriminaalmenetlus lõpetati 2024. a esimeses kvartalis, kuid sama ei saa öelda Danske endiste töötajate kriminaalasja kohta, mis saadeti 2023. a teises kvartalis kohtusse arutamiseks. Sealne menetlus on hetkel pooleli.

Kuigi Kajar Lember mõisteti õigeks, siis ei ole põhjust arvata, et uurimisasutused võimalikele korruptsioonisüütegudele vähem tähelepanu seetõttu pööraks ning kindlasti on poliitikute ja prominentidega seotud võimalikud altkäemaksukaasused jätkuvalt terava avalikkuse tähelepanu all.

Huvitav on näha, kas Via3L endiste juhtide süüdimõistmine usalduse kuritarvitamises julgustab prokuratuuri ka teiste sarnaste kaasustega kohtusse pöörduma või jäävad sarnastes asjades põhiliseks õiguskaitsevahendiks ikkagi erinevad tsiviilnõuded.

Näeme, et erinevates kaasustes on sisejuurdluse läbiviimine hädavajalik, et ettevõtte/omanikud saaksid kõige paremini esindada oma huve erinevates menetlustes ja nõuetes ning vajadusel teha oma äritegevuses, sisemistes protsessides ja/või personalis vajalikud muudatused.

Kindlasti jätkuvad erinevad menetlused virtuaalvääringute, tegevuslubade ja/või sanktsioonidega seonduvalt - paraku on tegemist valdkondadega, kus üleliia palju senist kohtupraktikat ei ole olnud.

2023 novembris jõustusid juriidilise isiku vastutust laiendavad karistusseadustiku muudatused, mis peaksid muudatuste eesmärgi kohaselt lihtsustama ja laiendama võimalusi äriühingute vastutusele võtmiseks kriminaal- ja väärteomenetluses, kui tegu pannakse toime tegevusetusega või juriidilise isiku puuduliku töökorralduse või järelevalve tõttu. Eelduslikult võib see kaasa tuua rohkem menetlusi just äriühingute vastu.

Märgilisemad kaasused:

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
Danske endiste töötajate rahapesu kriminaalasi	Danske panga Eesti filiaali mitteresidentide divisjoni juht ning kliendihaldurid anti kohtu alla seoses väidetava suures ulatuses toime pandud rahapesuga. Süüdistuse järgi pesid panga ekstötötajad raha ca 1,6 miljardi euro ulatuses. Algselt oli kahtlustatavaid vähem, kuid nende ring suurenes vahepeal 19 kahtlustatavale. Lõpuks jäi kahtlustatavate ringi 15 inimest. Neist kuuele on praeguseks esitatud süüdistus ja toimub asja arutamine maakohtus.	Attela, Cuesta, Indela, Lillo & Partnerid, L & P, Simson Straus, Walless
Hillar Tederi, Keskerakonna ja Mihhail Korbi korruptsiooniasi	Mõjuvõimuga kauplemise kohtuasi, kus prokuratuur nõuab ettevõtjale karistuseks reaalselt vangistust.	LEADELL Pilv, LEVIN, WALLESS
Ivan Turõgini ja Sergei Potapenko väljaandmine USA-le	Kohtuasi puudutas mitmeid paralleelselt toimuvaid vaidlusi, sh vahistamist, vara arestimist 145 miljoni dollari väärtuses ja väljaandmise seaduslikkuse kontrolli. Mais 2024 jõustus kohtulahend, millega anti mehed USA-le välja.	COBALT, LEVIN
Oliver Kruuda maksukuritegu	Oliver Kruuda mõisteti süüdi maksukuriteos piimatööstuse käibedeklaratsioonides valeandmete esitamise tõttu. Kuigi prokuratuur küsis ärimehele karistuseks kolme aasta ja nelja kuu pikkust vangistust, millest kaks kuud võiks olla reaalne vangistus (nn šokivangistus), siis ringkonnakohus otsustas, et karistuseks sobiva vangistuse pikkuseks on kaks aastat ja neli kuud tingimisi.	Namm, Supremia, Walless
Swedbanki kahtlustus rahapesus	Meediaväljaannete kohaselt oli enam kui 100 miljoni euro ulatuses rahapesu kahtlustus esitatud ettevõttele, tema endistele juhatuse liikmetele ning kahele töötajale. Kriminaalmenetlus lõpetati 2024. a esimeses kvartalis kuriteo puudumise tõttu pärast kriminaalmenetluse lõpetamise taotluste esitamist kaitsjate poolt.	COBALT, Ellex, LEVIN, RASK, WALLESS

Tallinna Sadama endiste juhtide korrupsiooniasia	Tallinna Sadama endiseid juhte süüdistatakse suures ulatuses altkäemaksu võtmises ja rahapesus. Samuti on kohtu all erinevad isikud, keda süüdistatakse altkäemaksu andmises ja/või sellele kaasaaitamises. Tegemist on laia tähelepanu saanud kohtuasjaga, mh seonduvalt kohtuasja arutamise venimise ning rahvakohtunikega esile kerkinud probleemidega. Maakohus leidis oma värskes ja hetkel jõustumata otsuses, et väidetavad süüteod olid aegunud ning mõistis süüdistatavad õigeaks.	LEADELL Piiv, LEVIN, RASK, TGS Baltic, WALLESS jt
Tiiu Järviste, Andrii Danchaki ja Aleksei Dremovi rahapesu süüdistus	Süüdistuse kohaselt süüdistatakse T. Järvistet, A. Danchaki ja A. Dremovit selles, et nad grupis ühiselt ja kooskõlastatult panid nende juhitas ja hallatavas äriühingus Good Finance Company, toime suures ulatuses rahapesu. Lisaks süüdistatakse T. Järvistet selles, et tema grupis koos kaasosalisega plaanis kavatselt omastada suures ulatuses GFC Good Finance Companyle usaldatud ja viimase kontodel asuvat, kuid makseasutuse klientidele kuuluvat ja teo toimepanijate jaoks võõrast vara, millele T. Järvistel oli juurdepääs. Riigikohus mõistis 2024. a T. Järviste õigeaks omastamise katse süüdistuses, kuid saatis kriminaalasja rahapesu süüdistuses uueks arutamiseks ringkonnakohtule uues kohtukoosseisus.	Tehver ja Partnerid, Valdma ja Partners, WIDEN
Via3L endiste juhtide usalduse kuritarvitamine	Ettevõtte endisi juhte süüdistati usalduse kuritarvitamises – eelmise tööandja vahendite, töötajate ja ärisaladuste pinnalt uue konkureeriva ettevõtte loomises. Endised juhid Elmer Maas ja Lauri Latt mõisteti 2023. a eelnevas lõplikult süüdi.	COBALT, Indela, WIDEN
Väidetav Eesti suurim kartellikokkulepe	Prokuratuur kahtlustas viljakuivatite müüjaid kartellikokkuleppes. Konkurentsiameti sõnul oli tegu läbi aegade ühe suurima taolise kokkuleppega. Kriminaalmenetlus lõpetati oportuuniteediga. Kuivatikaubitsejad, kes maksid riigile prokuratuuriga sõlmitud kokkuleppe korras kokku 300 000 eurot, eitasid keelatud tegevust.	COBALT, Ellex, WALLESS jt
Wendre endiste juhtide kriminaalasi	Tekstiilitootja Wendre omanik Peter Hunt nõuab firma endistelt juhtivtöötajatelt ligi kolme miljonit eurot, sest ekstöötajad kandsid tema arvates firmast välja tundlikku materjali ja kasutasid seda oma uue äri tegemiseks. Karistusõiguslikud etteheited puudutavad eeskätt ärisaladuse õigustamata avaldamist ja kasutamist konkureeriva ettevõtte rajamiseks.	Ellex, WIDEN

Avalik-õiguslikud vaidlused

Haldusvaidlused

Kommenteerib valdkonnajuht Kaidi Reiljan-Sihvart

Haldusajade arvtoosis 2023. a ca 10% võrra, mis näitab, et avaliku võimu vastuei kardeta oma õiguste eest seista. Halduskohtumenetluses vaieldi väga erinevate õigushüvede üle. Mitmetes vaidlustes käsitlesid kohtud n-ö põhitõdesid, näiteks avaliku võimu organitele sõnamurdlikkuse keeldu. Samuti tõusis uuesti esile kohustus arvestada suhetes eraõiguslike teenusepakkujatega avalike ülesannete delegerimise põhimõtetega, mille kohaselt ei saa kogu majanduslikku riski asetada vaid eraõiguslikule teenusepakkujale.

Peale mitme aasta pikkusi kohtuvaidlusi hakkasid lõpule jõudma koroonapandeemiast välja kasvanud vaidlused seatud piirangute õiguspärasuse üle, mis mõjutasid oluliselt paljude ettevõtjate majandustegevust.

Haldusvaidlustest puudutasid mitmed olulised ning ohtralt meediakajastust saanud vaidlused õigust haridusele. Nii vaidlustasid koolide sulgemise vastu olevad lapsevanemad Lõpe ja Metsküla koolide sulgemise, Virtsu kooli muutmise 4-klassiliseks kooliks ja Toila kooli gümnaasiumiosa sulgemise. Sellistel vaidlustel käik ja vaidluseluste koolide tulevik sõltub oluliselt esialgse õiguskaitse rakendamisest, mille puhul on kohtupraktika näidanud, et madalama ja kõrgema astme kohtud on sageli eri meelel. Lääneranna valla koolid jäid sulgemise vastu õiguskaitseta, kuna ringkonnakohus pidas kaebajate huvidest kaalukamaks avalikku huvi koolivõrgustiku ümberkorraldamise vastu. Haridust puudutavaid märgilisi vaidlusi oli teisigi, näiteks sai lahenduse küsimus, kas riik peab pakkuma võrreelset põhiharidust. Põhiseaduslikkuse kontrolli tulemusena jõuti järelduseni, et sellist kohustust riigil ei ole.

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
Atko Bussiliinid vs Jõgevamaa Ühistranspordi-keskus	Avaliku bussiliini teenusepakkuja kaebus kohaliku omavalitsuse veotelliija vastu. Vaidluses lahendati küsimust, kas ja mis alustel võib veo tellija avalikel bussiliinidel ühepoolsetl andada liinakilomeetri maksumust. Riigikohus asus seisukohale, et liinakilomeetri maksumust ei või ühepoolsetl andada piirmäärani, kui see ei kata enam vedaja tegelikke kulusid. Riigikohus rõhutas vajadust arvestada sellistes asjades avalike ülesannete delegerimise põhimõtetega, mille kohaselt ei ole õigustatud asetada teenuse osutamisega seotud kogu (majandus)riski üksnes vedajale.	Laarmaa, TGS Baltic
Metsküla algkooli laste vanemad vs Lääneranna vald	Vaidlus väikekooli sulgemise õiguspärasuse üle. Väikekooli laste vanemad vaidlustasid kooli sulgemise otsuse nii subjektiivsete õiguste rikkumise tõttu kui ka põhjendusel, et kooli sulgemine ei too koolivõrgustiku korraldamisel rahalist kokkuhoidu. Sisuline vaidlus ei ole lõppenud, kuid algselt rakendatud esialgne õiguskaitse kooli sulgemise vastu tühistati.	RASK, TGS Baltic
Mustamäe Elamus Spa vs Eesti Vabariik	Vaidlus koroonapiirangute põhiseaduspärasuse üle. Alates 2020. aasta kevadest olid Eestis spaad vaheldumisi kas täielikult suletud või kehtis neis 50 protsendi täituvuse reegel. Mustamäe Elamus Spa pöördus piirangute vaidlustamiseks 2021. a kohtusse ning nüüdseks on vaidlus jõudnud Riigikohtusse, kes lahendab valitsuse üldkorraldustega veekeskustele kehtestatud piirangute õiguspärasust. Vaidluse põhiküsimus on selles, kui põhjalikult tuleb valitsusel selliste piirangute kehtestamist põhjendada.	Sorainen
Terminal jt vs Eesti Vabariik	Terminal ja mitmed teised kütuseturu osalised taotlesid seoses Olerexi poolt kütuse biokohustuse osakaalu nõude rikkumisega Keskkonnaametilt ja Maksu- ja Tolliametilt Olerexile ettekirjutuse tegemist, et Olerex täidaks kütuse biokohustuse osakaalu nõude tagantjärele osas, milles see on Olerexil jäänud täitmata. Alternatiivselt taotleti riigiabi tagasinõudmiseks menetluse algatamist, kuna Olerexilt kütuse biokohustuse tagantjärele täitmise nõudmata jätmisel on Olerex saanud lubamatut riigiabi. Keskkonnaamet ja Maksu- ja Tolliamet ei teinud Olerexile kohustuse tagantjärele täitmiseks ettekirjutust ega algatanud ka riigiabi tagasinõudmise menetlust, mistõttu jätkub vaidlus kohtus.	COBALT
Sideettevõtja vs Tarbijakaitse ja tehnilise järelevalve amet	Kohtuvaidlus TTJA ettekirjutuse õiguspärasuse üle, millega tehti ettekirjutus Venemaa telekanalite taasesitamise lõpetamiseks. Vaidlusest arenes välja ka põhiseaduspärasuse vaidlus. Kohtumenetluses leidis halduskohus, et Eesti avaliku korra ja riigi julgeoleku seisukohast on ohtlik, et ajakirjanduse ja sõnavabaduse sildi all levitatakse teavet, mis võib õigustada süütegusid inimsuse ja rahu vastu. Kohtumenetlus jätkub.	

Riigihankevaidlused

Kommenteerib valdkonnajuht Kaidi Reiljan-Sihvart

Riigihankevaidluste puhul kehtib kohustuslik kohtueelse lahendamise kord, so vaidlused lahendatakse esimese instantsina riigihangete vaidlustuskomisjonis (VAKO). 2023. aastal esitati VAKO'le 209 vaidlustust, mis on 2022. aastaga võrreldes 22,22% rohkem. Vaidlustatakse enam just suuremahulisi riigihankeid. Riigihanke alusdokumentide osas vaidlustati enim tehnilist kirjeldust. Vaidlustuse läbi vaatamata jätmise põhjuseks oli enim asjaolu, et hankija on vaidlustaja väidetud õigusrikkumise kõrvaldanud või otsuse või riigihanke kehtetuks tunnistanud. Hankija otsustest vaidlustati peamiselt pakkumuse edukaks tunnistamist.

Vaidlustuskomisjoni otsuse peale esitati kaebus halduskohtule 32 korral, millest seisuga 18.03.2024 on jõustunud lahendini jõudnud 29 haldusasja. Märkatavalt on tõusnud vaidlused toetuse saajatele tehtud tagasinõuete osas, kaasused puudutasid Riigi Tugiteenuste Keskust (RTK) või Rahandusministeeriumit.⁵

Märgilisemad kaasused:

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
G4S Eesti vs Tallinna Lennujaam ja Forus Security	Tallinna lennujaama lennundusjulgestuse teenuse hanke vaidlus. G4S esitas riigihangete vaidlustuskomisjonile vaidlustused hanke teise osa kohta põhjendusel, et hankelepingu sõlmimine Forusega ei oleks õiguspärane. Tallinna Lennujaam taotles vaidlustusmenetluse ajal hankelepingu sõlmimiseks loa andmist ning vaidlus kasvas üle vaidluseks loa andmise üle, milles hinnati hankijal erakorralise vajaduse esinemist, hankija hoolsust hanke läbiviimisel jm asjaolusid.	COBALT, ELLEX, Sorainen
MDSC Systems ja Maru Metall vs Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus	Ühishange koos Leeduga mobiilsete välihaiglate ja sidumispunktide tellimiseks. Taotlejad pöördusid Rahandusministeeriumi poole järelevalve läbiviimiseks seoses hanketingimuste muutmisega pärast selleks ette nähtud tähtaega ja diskrimineerivate kvalifitseerimise tingimustega. Rahandusministeerium otsustas järelevalvemenetluse lõpetada, sest ehkki hanke läbiviimises leidis vajakajäämisi, oleks selle kehtetuks tunnistamine ministeeriumi hinnangul ebaproportsionaalne.	NOVE
N.R. Energy kaebus Tapa Vallavolikogu otsuse tühistamiseks	Vaidlus selle üle, kas Tapa Vallavolikogul oli õigus määrata vallale kuuluv Tapa Vesi Tapa linna kaugküttepiirkonna võrguettevõtjaks. Halduskohus ja ringkonnakohus olid seisukohal, et tegemist ei olnud sisetehinguga riigihangete seaduse tähenduses, kuna lubatava sisetehingu eelduseks olev kontrollikriteerium ei olnud täidetud. Riigikohus selgitas aga täiendavalt sisetehinguga seotud eeldusi, sh kontrollikriteeriumit ja leidis vastupidiselt madalama astme kohtutele, et kontrollikriteerium tuleb lugeda täidetuks, so sisetehing valla ainuosaluselise äriühinguga oli lubatud.	Tammer & Tammer, WALLESS
Oma Ehitaja vs Eesti Pank ja Tarrest LT	Panga 2. korruse saali ümberehituse hankes teisele kohale jäänud pakkuja vaidlustas eduka pakkuja kvalifitseerimise ja hankest kõrvaldamata jätmise otsused, väites, et võitja esitatud dokumendid olid puudulikud. Vaidluses said määravaks kõrge detailsusastmega küsimused erinevatest nõuetest, mis kehtivad juhul, kui pakkumuse nõuetekohasust püütakse saavutada alltöövõtjate kaasamise teel.	NOVE, TGS Baltic
Rakvere linn vs Riigi Tugiteenuste Keskus	Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) finantskorrektsiooni otsuse osas toimunud vaidlus. RTK esitas Rakvere linnale 200 000 euro suuruse toetuse tagasinõude seoses põhikoolide töö- ja tehnoloogiakeskuse hoone ehituslepingu muutmisega. Kohus leidis, et hankija poolt tehtud hankelepingu muudatused olid põhjendatud. Antud otsus näitas, et toetuse saajatel on eeskätt vastutus projekti ees – et valmis saaks koolimaja, lasteaed, muu avalikes huvides ehitis.	Sorainen

5 Vaidlustuse esitamine ja läbivaatamine 2023. a (statistika) – kättesaadav Rahandusministeeriumi kodulehel <https://fin.ee/riigihanked-riigiabi-osalused/riigihanked/vaidlustusmenetus#vaidlustuskomisjon>

Kommenteerib valdkonnajuht Rauno Ligi

Keskkond ja sellega seonduv mõjutab järjest olulisemalt kõiki ärivaldkondi. Eriti ilmekalt nähtub see üleilmsetes püüdlustes kliimamõju vähendamiseks, kus EL (sh Eesti) on võtnud liidrirolli. Eestis on nende trendide tulemusel Keskkonnaministeeriumist saanud Kliimaministeerium, kelle üheks peamiseks rolliks on viimasel ajal olnud nn kliimaseaduse kokku kirjutamine ja huvigruppidele tutvustamine. Huvitav tendents on, et nii Kliimaministeeriumi tegevus kui kliimaseadus ise on sattunud laialdase kriitika alla kõikvõimalike huvigruppide poolt. Samasuguses olukorras on ka Keskkonnaamet (ja ka nt Riigimetsa Majandamise Keskus), kelle tegevusega ei ole rahul ei ettevõtjad ega looduskaitjad ning puudujääke nende tegemistes on täheldanud ka kohtud. Selline rahulolematuse ja vastakad arvamused, sh Eestis jätkuvalt tugevalt esindatud nn NIMBY suhtumine, tekitavad paraku aina enam keskkonnaküsimustega seotud vaidlusi ning suuremat vajadust vastava valdkonna õigusekspertide järele.

Samas olukord, kus Eesti majandus on viimased 9 kvartalit olnud languses, erinevad arendusprojektid venivad või lõpetatakse sootuks, tehased kolivad Lätti või mujale, ei ole pikemas vaates riigi ja toimiva ühiskonna seisukohalt jätkusuutlik. Kuigi keskkonnamõjude vähendamisel on lähitulevikus kindlasti keskne tähendus meie kõigi tegevustel, siis on oluline leida keskkonna-alase jalajälje vähendamise kontekstis erinevate, sh sotsiaalsete, majandus- kui ka (energia)julgeolekualaste, huvide tasakaal. Üheks „heaks“ näiteks on siinkohal riigi soov sulgeda Eesti põlevkivitööstus, kusjuures seda ajalisel plaanis ja tempos, mis ei arvesta riigi ja konkreetsete piirkondade sotsiaalmajanduslike mõjude ega konkreetsete ettevõtjate (põhi)seaduslike õigustega. On ilmne, et sellised sammud ja otsused ühe valdkonna tööstuse või ka konkreetsete ettevõtete sulgemiseks tekitavad esiteks vaidlusi ning teiseks ebakindlust teistes ettevõtjates ja võimalikes investeeringutes Eestisse ja selle majandusse. Poliitikute ja ametnike mõistlikuma suhtumisega oleks kindlasti võimalik mitmeid vaidlusi ennetada ja ära hoida ning riigi (keskkonna)rikkust hoopis tõsta. Ei ole põhjust arvata, et vaesed riigid suudaksid oma keskkonda rohkem ja paremini kaitsta kui rikkad ja innovatiivsed.

Kokkuvõttes on turul tuntav tendents, et keskkonnamõjuga seonduvate vaidluste arv kasvab. Olgu selle aluseks Keskkonnaameti järelevalve- või süüteomenetlused, probleemid erinevate projektide, arenduste ja tehaste rajamisega, aga ka konkurentide vahelised vaidlused seoses keskkonnanõuete erineva täitmisega. Samas on ettevõtjatel oluline praegu neis vaidlustes maksimaalselt oma huvide eest seista, kuna selliselt luuakse vajalik praktika ja lootus edaspidiseks, et Eestis on ka tulevikus võimalik majandust arendada ja erinevaid projekte ellu viia. Juhul kui (riigile või nn valemängijatele) ilma võitluseta alla anda, siis ei ole ka lootust, et Eesti majandus- ja konkurentsikeskkond suures plaanis tulevikus paraneks.

Märgilised kaasused:

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
Eesti Ornitoloogiaühing vs Keskkonnaamet	Riigikohus rõhutas otsuses, et keskkonnalube andes tuleb arvestada ka keskkonnakaitse valdkonna arengukavades seatud eesmärkidega. Samuti tuleb riigi huve välja selgitades laiemalt kaaluda ja võrrelda kaevandamisega kaasnevaid kahjusid ja kasusid. Haruldastele liikidele ja elupaigatüüpidele avalduva mõju osas tuleb arvestada ka üle-eestiliste trendidega. Kohtu juhiseid tasub pretsedendina kõigil keskkonnalube vajavatel ettevõtetel tulevikus silmas pidada ning oma tegevuse plaanidel nendega arvestada.	COBALT, Heringson GLO
Eraisik vs Keskkonnaamet	Pretsedendi tähendusega Riigikohtu otsus asjas, kus Keskkonnaamet määras töötajale väärteomenetluse korras trahvi ettevõtte kohustuse väidetava täitmata jätmise eest. Senise kohtupraktika kohaselt ei saanud töötajat (ega ka ettevõtet) tegevusetuse eest karistada, kui vastavat tegutsemise kohustust ei olnud seadusega pandud ka konkreetsele füüsilisele isikule. Riigikohus leidis, et vähemalt keskkonnaasjades saab sellise tegutsemiskohustuse tuletada keskkonnaseadustiku üldosa seadusest. Kuigi konkreetse asjas kohus tühistas Keskkonnaameti otsuse, siis on selle lahendiga loodud õiguslik lahendus, kus keskkonnaasjades saaks nt väärteo korras vastutusele võtta ka tegevusetuks jäänud juhatuse liikme, juhtiv(töötaja) või pädeva esindaja.	COBALT
Jägala Kalateed vs Kultuuriministeerium	Otsuses rõhutas Riigikohus, et kultuuriministril on erinevaid objekte muinsuskaitse alla võttes ulatuslik kaalutlusruum ning kohus saab selliseid otsuseid tühistada vaid ilmselge vea korral. Seega on taoliste otsuste kohtus edukalt vaidlustamine muudetud keeruliseks.	Barrister, HansaLaw, Nove, Walless

Kiviõli Keemiatööstus
vs Keskkonnaamet ja
riik

Ajakirjanduseski laia tähelepanu saanud vaidlus, kus riik eesotsas Keskkonnaametiga on esitanud nõudmisi, mis võivad kaasa tuua Kiviõli Keemiatööstuse (KKT) tegevuse lõpetamise. KKT hinnangul on vastavad nõudmised ja seatud kohustused õigusvastased, mistõttu on KKT need vaidlustanud.

COBALT

Loodusvõlu vs Narva
Jõesuu linn

Riigikohus rõhutas otsuses, et suure kliimamõjuga tehaste puhul tuleb ka nende kasutamisega kaasnevat mõju kliimale arvestada juba planeeringu- ja ehitusloa menetluses. Lisaks rõhutas kohus, et kliimaeesmärkide nimel võib riik piirata ka nende ettevõtjate tegevust, kes kuuluvad EL kasvuhuonegaaside kauplemise süsteemi.

Ellex, Advokaadibüroo
Küllike Namm

Kommenteerib valdkonna nõunik Karli Kütt

Kohtutes olid jätkuvalt aktuaalsed vaidlused äriühingu seadusliku esindaja maksuõigusliku vastutuse üle. Maksuhaldur koostab üha sagedamini vastutusotsuseid ning kohtud on pidanud ikka ja jälle selgitama juhatuse liikme maksuõigusliku vastutuse piire ning maksuvõla sissenõudmise eelduseid.

Maksumenetluste eripärast tulenevalt vaieldakse kohtus sageli ka täiendavate tõendite esitamise võimaluse üle ning kõrgema astme kohtud on korduvalt suunanud kohtuid arvestama ka nende tõenditega, mida maksumenetluses ei kogutud.

Käibemaksuasjades tekitas segadust käibemaksuseaduse „vahendamisteenuse“ definitsioon, mis ei võimalda hästi oma nimel ja kliendi nimel tegutsemist eristada. Kohtud on tsiviilõigusest tuntud põhimõtete põhjal selgitanud, kuidas eristada vahendamisteenust ja tavapärasest edasimüüki. Tulumaksuasjades olid jätkuvalt aktuaalsed omakapitali sissemaksete kontrolli tulemusel tekkinud vaidlused ning raamatupidamise algdokumentide maksuseaduste nõuetele vastavuse küsimused.

2023. aasta teises pooles lahendas Riigikohus sisuliselt üksnes kolm maksuvaidlust ning 2024. aastal pole otsuseni veel ühtegi vaidlust jõudnud. Ka ringkonnakohtutes on viimase aasta jooksul lahendatud üsna vähe maksuasju, millest enamuse moodustavad vastutusotsustega seotud maksuvaidlused.

Maksuhalduri terava tähelepanu all on hetkel aga mitmete maksuvabastuste rakenduspraktika ning maksuhaldur on hakanud olemasoleva õigusliku raamistiku piires otsima võimalusi koguda riigikassasse täiendavat maksutulu. Viimase aasta jooksul on maksuhaldur proovinud maksustada näiteks *debt push-down* tehinguid ning piirata käibemaksuvabastuse kasutamise võimalusi (eelkõige on kontrollitud tervishoiuteenuste maksuvabastuse kasutamist ja leppetrahvide käibemaksuga maksustamist). Üha põhjalikumalt analüüsitakse ka seotud isikute vaheliste tehingute hinnastamise küsimusi.

Märgilised kaasused:

Kaasus	Kirjeldus	Peamised seotud bürood
Gas Energy vs Maksu- ja Tolliamet	Riigikohus selgitas, et maksuhaldur saab kehtiva õiguse alusel mitterahalise sissemakse ebaõige hindamise tulemusena üksnes vähendada deklareeritud omakapitali sissemakseid, mis võimaldavad maksuvaba väljamakset. Kui mitterahalise sissemakse väärtus on hinnatud turuväärtusest suuremaks, ei saa erinevust maksustada siirdehinna maksustamise sätete alusel.	Walless
MELLEKS vs Maksu- ja Tolliamet	Kohus rõhutas, et ka juhul, kui äriühingute vahel on usalduslikud suhted, peavad tehingud olema dokumenteeritud selliselt, et võimalik oleks kontrollida nende majanduslikku sisu ja tehingute toimumist arvetel näidatud äriühingute vahel. Vastasel juhul on maksu määramine põhjendatud ainuüksi nõuetekohase raamatupidamise algdokumendi puudumise tõttu.	Esindas äriühingu seaduslik esindaja
Valdor Holding vs Maksu- ja Tolliamet	Kohus selgitas, et siirdehinna sätete alusel maksustatud (turuväärtusele mittevastava) tehingu tagasitaitmise korral tuleb maksuhalduril maksuotsus tagasiulatuva mõjuga sündmuse tõttu kehtetuks tunnistada. Varasemas praktikas olid kohtud sellist võimalust dividendide maksustamise puhul eitanud.	COBALT
Vana Projekt vs Maksu- ja Tolliamet	Kohus selgitas, et töötajatele lojaalsuse ja konfidentsiaalsuse eest makstud lisatasu tuleb maksustada nagu töötasu, olenemata sellest, kas tulu tekib töötaja aktiivsest või passiivsest tegevusest.	Raamatupidamis-konsultant
X vs Maksu- ja Tolliamet	Riigikohus nõustus kaebajaga, et maksukohustuse vältimiseks ei pea tegema kulutusi lootusetu nõude sissenõudmiseks. Kui laenu tagasinõudmine ei ole objektiivselt võimalik, ei saa sissenõudmis-toimingutest loobumist pidada kingituse tegemiseks, kui laenuleping oli tegelik ja laenuandja soovis laenu tagastamist.	Supremia

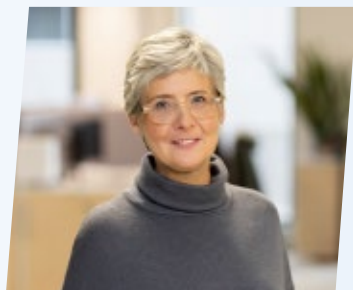
Peamised kontaktid

Jaanus Mody

Juhtivpartner

- Tsiviilvaidlused
- Vahekohtumenetlus
- Avalik õigus ja riigiõigus
- Saneerimine ja maksejõuetusajad
- Privaatkliendid
- Ühinguõiguslikud vaidlused

Liina Linsi

Partner

- Tsiviilvaidlused
- Vahekohtumenetlus
- Ehitus- ja planeeringuvaidlused
- Haldusvaidlused
- Infrastruktuur ning avaliku ja erasektori koostöö

Margus Mugu

Partner

- Tsiviilvaidlused
- Vahekohtumenetlus
- Ehitus- ja planeeringuvaidlused
- Haldusvaidlused
- Transpordiõigus ja merendus
- Majanduskuriteod

Lembit Tedder

Partner

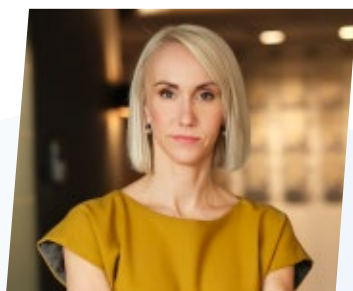
- Tsiviilvaidlused
- Ehitus- ja planeeringuvaidlused
- Saneerimine ja maksejõuetus
- Majanduskuriteod
- Sisejuurdlused
- Ühinguõiguslikud vaidlused
- Vahekohtumenetlus

Rauno Ligi

Valdkonnajuht

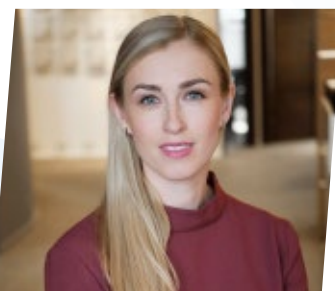
- Tsiviilvaidlused
- Haldusvaidlused
- Konkurentsivaidlused
- Majanduskuriteod
- Sisejuurdlused
- Euroopa Liidu õigus
- Keskkonnavaidlused
- Avalik õigus ja riigiõigus
- Ühinguõiguslikud vaidlused
- Saneerimine ja maksejõuetus

Kadri Michelson

Valdkonnajuht

- Tsiviilvaidlused
- Haldusvaidlused
- Intellektuaalomandi, IT ja andmekaitse vaidlused
- Patendi- ja ravimivaidlused
- Perekonna- ja pärimisõiguse vaidlused
- Privaatkliendid
- Töövaidlused
- Meediavaidlused

Annika Peetsalu

Valdkonnajuht

- Tsiviilvaidlused
- Vahekohtumenetlus
- Intellektuaalomandi, IT ja andmekaitse vaidlused
- Perekonna- ja pärimisõiguse vaidlused
- Ühinguõiguslikud vaidlused
- Saneerimine ja maksejõuetus

Kaidi Reiljan-Sihvart

Valdkonnajuht

- Tsiviilvaidlused
- Vahekohtumenetlus
- Haldusvaidlused
- Saneerimine ja maksejõuetus
- Riigihankevaidlused
- Perekonna- ja pärimisõiguse vaidlused
- Ühinguõiguslikud vaidlused
- Töövaidlused
- Meediavaidlused
- Kindlustusvaidlused

Kristina Schotter

Valdkonnajuht

- Tsiviilvaidlused
- Vahekohtumenetlus
- Patendi- ja ravimivaidlused
- Ühinguõiguslikud vaidlused
- Piiriülesed vaidlused
- Saneerimine ja maksejõuetus

Tavo Tiits

Valdkonna nõunik

- Tsiviilvaidlused
- Ehitus- ja planeeringuvaidlused
- Haldusvaidlused
- Riigihankevaidlused
- Ühinguõiguslikud vaidlused

Liina Jents

Patendivolinik, vandeadvokaat

- Patendid, kaubamärgid, tööstusdisainilahendused
- Autoriõigus ja kaasnevad õigused
- Patendi- ja muud intellektuaalomandi vaidlused
- Infotehnoloogia ja kommunikatsioon
- Meediaõigus
- Turundus ja reklaam

Karli Kütt

Valdkonna nõunik

- Maksuvaidlused
- Maksumenetlused
- Maksunõustamine
- Ühinguõiguslik nõustamine
- Euroopa liidu õigus
- Hasartmängud
- Turundus ja reklaam

Karl Kask

Vandeadvokaat

- Tsiviilvaidlused
- Haldusvaidlused
- Saneerimine ja maksejõuetus
- Ehitus- ja planeeringuvaidlused
- Keskkonnavaidlused
- Euroopa liidu õigus
- Sisejuurdlused

“COBALT is incredibly professional and helps to take a close look at the issues by giving detailed legal opinions.”

Legal500, 2024

“The lawyers are responsive and offer different strategies to tackle the issue. They listen to clients and understand their needs and commercial reasons.”

Chambers Global, 2024

“The team is fast in handling complex requests.”

Chambers Global, 2024

“It is a strong and thorough team that always sticks to the schedule.”

Chambers Global, 2024

“COBALT is an institution of scale and there are experts for very different subjects.”

Chambers Global, 2024

“The team offers good depth and an ability to dig deep into respective problems.”

Chambers Global, 2024

“Sources attest to the team’s commercial approach, with a client reporting: “The advice is always very clear: what are the options, what are the pros and cons.”

Chambers and Partners 2021

COBALTist

COBALT on üks Balti juhtivaid advokaadibüroosid, mis tegutseb Eestis, Lätis ning Leedus

Enam kui 250 advokaadist ja juristist koosnev meeskond, mis töötab efektiivselt 10 töögrupis

Täisteenust pakkuv advokaadibüroo kohalikele ja rahvusvahelistele ettevõtetele ning ülemaailmsetele tippadvokaadibüroodele

Oleme kliendikeskne one-stop-shop teenust pakkuv advokaadibüroo

Bürood

COBALT on üks Baltimaade juhtivaid advokaadibüroosid, mis tegutseb nii Eestis, Lätis ja Leedus ühendades enam kui 250 kogenud professionaali.

COBALT Eesti büroo on Eesti ja Baltikumi õigusturul väljakujunenud ja rahvusvaheliselt tunnustatud advokaadibüroo, kus töötab 86 professionaalset juristi ja advokaati. Büroo asutati 1990. aastal esimese eraõiguse büroona pärast Eesti taasiseseisvumist ning on tänaseks olnud järjekindlalt seotud suurimate ja olulisemate piirkondlike tehingutega ning vaidlustega.

COBALT Läti büroo asutati 1994. aastal ning on üks vanimaid äriõigusbüroosid Lätis, mis pakub igakülgseid õigusteenuseid kohalikele, piirkondlikele ja rahvusvahelistele klientidele. Meil on suur kliendibaas ning oleme välja teeninud oma kvaliteetsete teenustega suurepärase maine. 45 juristist ja advokaadist koosnev büroo pakub õigusnõustamisteenuseid rahvusvahelistele pankadele, ülemaailmsetele ravimifirmadele ning teistele rahvusvahelistele ja kohalikele ettevõtetele.

COBALT Leedu büroo asutati 2001. aastal ja on üks kiiremini kasvavaid advokaadibüroosid kohalikul turul. Büroo pakub juriidilist nõu kohalikele ja välisklientidele äriõiguse kõikides aspektides ning on üks turuliidreid ühinemiste ja ülevõtmiste, konkurentsi, vaidluste lahendamise, kinnisvara, farmaatsia ja muudes õigusvaldkondades. Leedu büroos töötab 101 professionaalset juristi ja advokaati.

Teenused

Põllumajandusest meditsiinini – meil on kogemus igas kujuteldavas ärisektoris

Äriõigusest maksejõuetuseni – omame põhjalikke teadmisi kõikides õigusvaldkondades

- Ühinemised ja omandamised (M&A) ning muud tehingud
- Ärinõustamine ja tööõigus
- Pangandus, finantseerimine ja kapitaliturud
- Euroopa liidu ja konkurentsioigus
- Intellektuaalomand, infotehnoloogia ja andmekaitse
- Kinnisvara, energeetika ja keskkond
- Maksuõigus
- Vaidluste lahendamine
- ESG

Liikmelisus

COBALT Eesti on maailma juhtivate sõltumatute advokaadibüroode organisatsiooni Lex Mundi eksklusiivne liige Eestis.

COBALT Eesti, Läti ja Leedu bürood on selektiivse rahvusvahelise tööõiguse advokaadibüroode võrgustiku lus Laboris kauaaegsed liikmed.

COBALT on ülemaailmse kaubamärgiomanike ja kaubamärkide intellektuaalomandi kaitsmisele pühendunud spetsialistide liidu INTA liige.

COBALT Eesti on ülemaailmselt tunnustatud õigusnõustajaid ja kvaliteetseid õigusteenuseid vahendava World Services Group (WSG) eksklusiivne liige Eestist.

Saavutused

Meid on üheksal korral nimetatud Baltikumi Aasta Advokaadibürooks, viimati 2024. aastal.

Tunnustatud kõrgeima taseme advokaadibüroona 25 valdkonnas Eestis, Lätis ja Leedus (2024). Püsime tipus juba enam kui 17 aastat.

Hinnatud kõrgeima taseme advokaadibüroona 6 valdkonnas Eestis, Lätis ja Leedus. Püsime tipus juba enam kui 15 aastat.

Oleme tihti mainitud Mergermarketi, Bloombergi ja Refinitivi tehingutabelite tippnõustajate seas.

CÖBALT